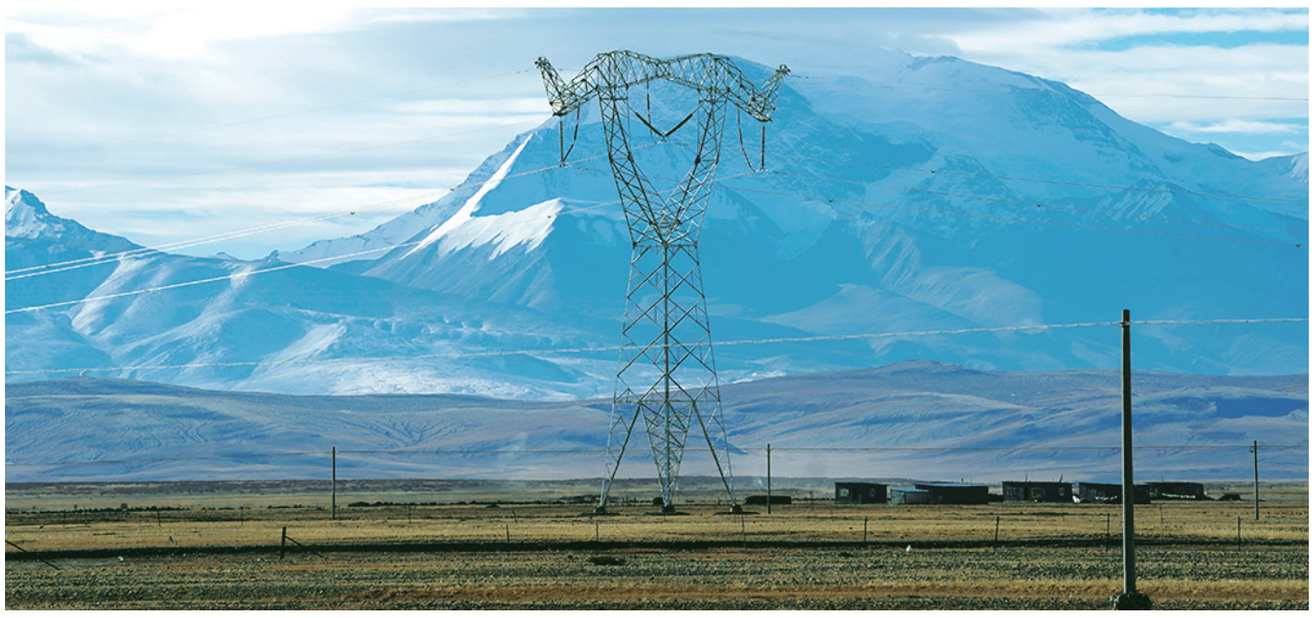

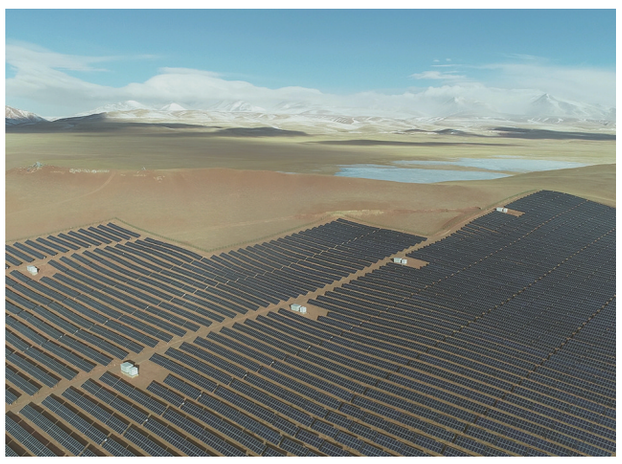

ལོའིཟླ ཚེས གལཆེའིགསརའགྱུར

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)
ཝུའུ་དབྱིང་ཅེས་བསྟན་དོན།ལོ་ལྔའི་རིང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་་་་
སྲིད་གཞུང་གིས་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་་་་
ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཛུབ་ཁྲིད་དུ་བྱ་རྒྱུ་་་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་དང་བོད་ཀྱི་ལས་་་་
དོན་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་ལག་བསྟར་དོན་་་་་་་
འཁྱོལ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ།བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་ས་དང་།
ཤུགས་རྒྱག་ས། འགོ་འཛུགས་ས།དོན་ལ་བབས་ས་བཅས་ལ་དམ་་་་་་་་
པོར་དམིགས་པ།“ཁྲིད་སྟོན”ཐད་འབད་བརྩོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་པ།
ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཁྲིམས་ལྟར་དོ་དམ་བྱེད་པ།
“ཚད་གཞི་བཞིར་བརྩི་སྲུང་གིས་སྔོན་ཐོན་གྲྭ་བཙུན་ཧུར་ཐག་བྱེད་་་་་་་་་
པའི”སློབ་གསོ་ལག་ལེན་བྱེད་སྒོ་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་བ།སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་་་་་་
སྲིད་དོ་དམ་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་སློབ་གསོ་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་་་་་་་་
ནས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལས་་་་་་
རིགས་ཀྱི་འཐུས་མི་གསོ་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ།ཆོས་ལུགས་སྤྱི་་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་རྒྱུར་ཁྲིད་སྟོན་་་་་
ཧུར་ཐག་བཅས་བྱས་པས་རང་ལྗོངས་ཀྱི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་་་་་
རིགས་ལ་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ་དང་།རྒྱ་ཆེའི་གྲྭ་་་་་་
བཙུན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཐད་ནས་གཙོ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་།
བསམ་བློའི་ཐད་ནས་གཙོ་འཛིན་ལ་གོང་བཀུར་ཞུ་བ།བརྩེ་སེམས་་་་་་་་
ཐད་ནས་གཙོ་འཛིན་དང་ཉེ་བཅར་བྱེད་པ།བྱ་སྤྱོད་ཐད་ནས་གཙོ་་་་་་་
འཛིན་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་འགྱུར་མེད་རང་བཞིན་ཟབ་ཏུ་་་་་་་
ཕྱིན་ནས་ཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་ཆེས་དེ་བས་བརྟན་དུ་སོང་བ།
མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡར་ཐོན་གྱི་དཔེ་བཟང་ཁུལ་འཛུགས་གཏོད་ནང་
ཞུགས་པ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལག་ལེན་པ་ཧུར་ཐག་བྱེད་པའི་་་
རྣམ་པ་དེ་བས་ཟབ་ཏུ་སོང་བ།ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པར་བརྟེན་པ་དང་་་
མཁྱེན་ཡོན་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་དགོས་གཏུགས་རང་བཞིན་འཕེལ་བ།
འགག་རྩའི་དུས་སུ་ནུས་པ་ཐོན་པ།བྱ་སྤྱོད་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་་་
ལུགས་འཆམ་མཐུན་དང་། བསྟན་དོན་ལམ་ལྷོངས།དགོན་སྡེ་ཞི་་་་་་་་་
མཐུན་བཅས་འགན་ལེན་བྱུང་ཡོད།
ཝུའུ་དབྱིང་ཅེས་ནན་བཤད་གནང་དོན།གྲུབ་འབྲས་དེ་དག་་་་་་་་་
ཐོབ་པ་ནི་གཙོ་བོ་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་དང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་་་་
འགྱུར་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་།ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་རབས་་་
གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་་་་་་་་་་
དགོངས་པ་དང་།ལྷག་དོན་དུ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་དང་བོད་ཀྱི་ལས་་་
དོན་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་དང་དུས་རབས་་་་་་་
གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་ཇུས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་་་་
མཛུབ་སྟོན།རིམ་པ་ཁག་དང་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་དགོན་སྡེ་དོ་དམ་ཨུ་་་་་་
ལྷན་ཁག་གིས་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་་་་་
སྒྲིག་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་ལག་བསྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་་་་་་་་
ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ།རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་འཐུས་་་་་་་
མིས་བསམ་ཤེས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་།གཞོགས་འདེགས་ཧུར་ཐགཐུན་་་་་་་

མོང་འབད་བརྩོན་བཅས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
ཝུའུ་དབྱིང་ཅེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དོན་དངོས་དང་ཟུང་འབྲེལ་་་
དམ་ཟབ་བྱས་ཏེ་བབ་ཆགས་པའི་སྐད་ཆ་དང་གསོན་ཉམས་དོད་པའི་་་་
དཔེ་མཚོན་དྲངས་ནས་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་འཐུས་མིར་ཀྲུང་་་་་་་་་
དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་་་་་་་་
བདུན་པའི་དགོངས་དོན་སྒྲོག་འགྲེལ་དང་།བོད་ས་གནས་དང་མེས་་་་་
རྒྱལ་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་གསེད་བཀྲོལ།
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་གསེད་བཀྲོལ།“ཕན་པ་་
ལྔའི”ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ནང་དོན་འགྲེལ་བཤད་གཏིང་ཟབ་བཅས་་་་
བསྐྱོན་གནང་བ་མ་ཟད།ད་དུང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་་་་་་་
འཐུས་མི་དང་གྲྭ་བཙུན་ཚོས་སླད་ཕྱིན་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་་་་་
བཀའ་སློབ་བློ་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་དང་་་
བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་སློབ་་་་་་
སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་པ།ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་གི་མཐའ་འཁོར་་་་་
དུ་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་བྱེད་པ།སྲོལ་བཟང་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་་་་
དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་བཅས་བྱས་ནས་དུས་རབས་་་་་
གསར་པའི་བོད་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་་་་་
རྒྱས་ལ་འབུལ་འོས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་དགོས་པའི་ཐུགས་རེ་ཡང་་་་་
གནང་བ་སྟེ།
གཅིག་ནས་དར་ཆ་གསལ་སྟོན་གྱིས་ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས།
ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་་་་་་་་
ལོག་སྤྱོད་རང་བཞིན་དང་།ཆོས་ལུགས་ཐོག་གི་གཡོ་རྫུས་རང་བཞིན།
བྱ་ཐབས་ཐོག་གི་མགོ་སྐོར་རང་བཞིན་བཅས་ལ་ངོས་འཛིན་གཏིང་་་་་་་་
ཟབ་ཐུབ་པར་བྱས་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་་་་་་
བཞི་པའི་དབར་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ནས་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་
ངོ་བོ་དང་མ་རུངས་ཁོག་བཅུག་ལ་ཐེར་འདོན་འགག་རྒྱག་བྱེད་ཕོད་པ་་་
དང་།བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་དང་དབྱེ་མཚམས་་་་
གསལ་པོ་འབྱེད་པ།རང་རྟོགས་ངང་ཁོངས་གཏོགས་དགོན་སྡེའི་་་་་་་་་་
བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་གི་འགན་འཁྲི་འཁུར་བ།《བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་་་་་་་
བསྟན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་དོ་དམ་བྱ་ཐབས》སོགས་བཅའ་ཁྲིམས་་་་་་་
ཁྲིམས་སྲོལ་དང་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཆོ་ག་དང་ལོ་་་་་་
རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་སྣེ་ཁྲིད་ནས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་པ།འགག་རྩའི་དུས་་་་
སུ་འགན་འཁུར་ཕོད་པ་དང་།ཁ་བསྒྲགས་ཕོད་པ།རལ་གྲི་བཤམས་་་་
ཕོད་པ་བཅས་བྱས་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཏང་དང་མི་་་་་་་་་་་་་་
དམངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་དགོས།
གཉིས་ནས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་གཅིག་མཐུན་འདུས་གྲུབ་ཀྱི་འདུ་་་་་་་་
ཤེས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་དགོས།ཀྲུང་གོ་གསར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།སྒྱུར་་་་་་་
བཅོས་སྒོ་དབྱེའི་ལོ་རྒྱུས།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་་་་
བཅས་དང་དེ་བཞིན་བོད་ས་གནས་དང་མེས་རྒྱལ་དབར་གྱི་འབྲེལ་་་་་་་་
བའི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་སྦྱོང་དང་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ་དང་།བོད་་་
རྒྱ་མི་རིགས་དབར་གྱི་འགྲོ་འོང་སྤེལ་རེས་མཉམ་འདྲེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་་་་་་
བོད་ས་གནས་དང་མེས་རྒྱལ་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་པར་་་་་་་

ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ།ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཁག་་་་
གི་འབྲེལ་བ་ནི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེ་མོ་ཞིག་དང་ཁྱིམ་ཚང་འདིའི་ཁོངས་མིའི་་་་་་
དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ།ཀྲུང་ཧྭ་་་་
མི་རིགས་ནི་ཁ་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཁྱིམ་གཞིས་དང་།ཁ་ཐོར་མི་རུང་་་་་
བའི་མི་རིགས།རྒྱུན་ཆད་མི་རུང་བའི་ཤེས་དཔལ་བཅས་ཀྱི་གཅིག་་་་་་་་
མཐུན་འདུས་གྲུབ་ཅིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ།མི་་་་་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་ཏན་ཏིག་རྒྱག་པ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་་་་་་་
སྤྱོད་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ།“མོས་སེམས་ལྔ”ཟམ་་་
མི་ཆད་པར་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་འབྲས་ལ་་
གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ་ལྟར་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ་་་་་་་
དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལྟར་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་་
ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས།
གསུམ་ནས་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་ཏང་གི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པ་་་
དང་། ཏང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་པ།ཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བཅས་་་་་་་་་་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས།དེང་གི་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་དེ་སུ་་་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གསལ་པོར་ཤེས་པ་དང་ཕན་པ་སུ་ལ་འདོགས་པ་་
དང་ཕན་པ་གང་ནས་བྱུང་བ་གསལ་པོར་ཤེས་པ་བྱས་ཏེ་སྣེ་ཁྲིད་དེ་སྒྲུབ་
ཐུབ་པ་མ་ཟད། དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ལ་སྐུལ་ཁྲིད་བྱས་ནས་བློ་བརྟན་་་
འགྱུར་མེད་ངང་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བ་་་་་
དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ།
ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་དང་བློ་སེམས་གཅིག་མཐུན་དང་།བློ་ཁ་གཅིག་་་་
མཐུན། བསམ་སྦྱོར་གཅིག་མཐུན་བཅས་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས།
བཞི་ནས་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་རང་ངོས་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས།ཏང་གི་བྱེད་ཕྱོགས་སྲིད་ཇུས་དང་རྒྱལ་ཁབ་་་་་
ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྲོལ་སློབ་སྦྱོང་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་་་་་་་
འདུ་ཤེས་དང་།བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས།སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་་་་
བཅས་སྔར་བས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་དགོས།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་་་་་་་་
སྣའི་དཔུང་ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་།ཆོས་་་་་་་་་་་་
ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་པ་བརྩོན་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་་་་་་
ཁོང་དུ་ཆུད་པ།བློ་སྦྱོང་ཉམས་ལེན་ལ་སྣང་ཆེན་བྱེད་པ།ཆོས་ཁྲིམས་་་
འདུལ་ཁྲིམས་ནན་པོ་སྲུང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་བསྟན་དོན་་་་
ནང་བྱན་ཆུད་པ་དང་ཀྲུང་ཧྭའི་ཕུལ་བྱུང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་བྱང་་་
ཆུབ་པའི་རིམ་པ་མཐོ་བ་དང་བྱང་ཚད་མཐོ་བའི་ཆོས་ལུགས་ལས་་་་་་་་་་་
རིགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དེ་བས་མང་བ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས།
ལྔ་ནས་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གོམས་སྲོལ་བསྒྱུར་རྒྱུར་ཁྲིད་་་་་་་་
སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།རང་རྟོགས་ངང་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་་་་་་
སྲོལ་ལྟར་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྒྱུན་་་་་་་
གཏན་ཆོས་ལུགས་སྒྲིག་ལམ་སྲུང་སྐྱོང་ཏན་ཏིག་བྱེད་དགོས།ཏང་དང་
སྲིད་གཞུང་ལ་གཞོགས་འདེགས་བྱས་ཏེ་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཡ་་་་་
རབས་སྲོལ་གསར་འཛུགས་པ་དང་།རང་ཁ་རང་གསོ་དང་དཀའ་་་་་་་་
སྤྱད་འབད་འཐབ་བྱེད་པ།སེམས་ནུས་གཙོ་བོ་ཐོན་སྐྱེད་འཕེལ་རྒྱས་་་་་
དང་འཚོ་བ་ལེགས་གཏོང་ཐད་འཇོག་པ་བཅས་ལ་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་་་་་་་་་་་་

དགོས།ལྗང་མདོག་འཕེལ་རྒྱས་དང་འབྱུང་འཕྲོད་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་་
དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་ཏེ་རང་འགུལ་ངང་བྱས་རྗེས་འཇོག་པ་དང་།
དགོན་པའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཤིང་འཛུགས་རྩྭ་འདེབས་ཧུར་ཐག་བྱེད་་་་་་
པ། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་དུད་ཚང་ཚང་མར་སྐྱེ་ཤིང་ཡོད་པར་བྱེད་་
པའི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་་་་
དག་ཞིང་མཐའ་མར་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།
ཝུའུ་དབྱིང་ཅེས་ནན་བཤད་གནང་དོན།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་
ཀྲུང་གོ་ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་ནི་ལེ་ལག་ཚང་བའི་འདུ་འགོད་་་་་་
ཅིག་ཡིན་ཞིང་།རིམ་ཁག་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཚད་མཐོའི་་་་
མཐོང་ཆེན་དང་སྒྲིག་འཛུགས་ཞིབ་ཚགས་བྱས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་ལས་་་་་་་་་
རིགས་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གསལ་སྟོན་དང་རིགས་པའི་གཞུང་་་་་
ལུགས་དང་སྲིད་ཇུས་དང་།བཅའ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་སྲོལ།སྒྲིལ་སྲོལ་
ལམ་སྲོལ་སོགས་ནས་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་འཐབ་་
ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་དང་ཆོས་ལུགས་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་་་
དམ་འཛིན་དང་ཞིབ་ཕྲའི་འགན་ཁུར་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲྭ་བཙུན་ཚོས་ལྟ་་་་་་་་་་་
འདོད་ལ་ཉན་སྤྲོ་བའི་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།རིམ་་་་
ཁག་དྲིལ་བསྒྲགས་སྡེ་ཚན་གྱིས་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་སྟངས་འཛིན་
དང་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།རིམ་པ་ཁག་དང་་་་་
སྡེ་ཚན་ཁག་དང་དགོན་སྡེ་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་གྱིས་སེམས་རྩ་འཁོལ་བའི་་་་་་
ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་སེམས་་་་་་
ཁྲལ་དང་དཀའ་ངལ་སེལ་རོགས་བྱས་ནས་གྲྭ་བཙུན་དང་དད་ལྡན་་་་་་་་
མང་ཚོགས་ཚོ་ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་གི་མཐའ་འཁོར་དུ་མཐུན་སྒྲིལ་་་་་་་་
བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།རྒྱ་ཆེའི་ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་པས་སློབ་སྦྱོང་ལ་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་དང་རང་ངོས་ཀྱི་འཇོན་ཐང་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།རྒྱ་ཆེའི་་་་
ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་འཐུས་མིས་སྲོལ་བཟང་དར་སྤེལ་དང་བྱས་་་་་
རྗེས་ཧུར་ཐག་བཞག་ནས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་ལ་གཞོགས་་་་་་་་་་་་་
འདེགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་དགོས།
རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་འཐུས་མིས།རང་གི་ཉེ་འགྲམ་་་
དུ་བྱུང་བའི་འགྱུར་ལྡོག་ཁྲོད་ནས་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་་་་་་
དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས།མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་་་་
སྐྱོང་ལམ་ལུགས་བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་དང་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་་་་་
ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་ཁྲོད་གནས་ཚེ།བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་་་་་་་་་་་་་་
དམངས་ཚོ་གཞི་ནས་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱུ་ཡོང་བའི་ངོས་་་
འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱུང་།སླད་ཕྱིན་ང་ཚོས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་་
གི་བཀའ་སློབ་བློ་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་ཏེ“ཕན་པ་ལྔ”ཚད་གཞིར་འཛིན་་་
ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཆབ་སྲིད་ཐད་བློས་འཁེལ་བ་དང་།
ཆོས་ལུགས་ཐད་ཐོས་བསམ་ཟབ་པ། སྤྱོད་ལམ་ཐད་དམངས་མགུ་བ།
འགག་རྩའི་དུས་སུ་ནུས་པ་ཐོན་པ་བཅས་བྱེད་པ་དང་།ཏཱ་ལའི་རུ་་་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྲལ་དང་།སིམ་འཛུལ།གཏོར་བཤིག་བཅས་ཀྱི་བྱེད་་་་་་་་
སྤྱོད་དང་འཐབ་རྩོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ།དད་ལྡན་མང་ཚོགས་་་་་
ཀྱིས་དེང་གི་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་ཡག་པོ་སྐྱེལ་རྒྱུར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་་
ཐག་བྱེད་པ་བཅས་བྱས་ནས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་།འབྱོར་ཕྱུགཤེས་་་་་་་་་་
དཔལ། ཞི་མཐུན།མཛེས་སྡུག་བཅས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་་
དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་པ་བསྐྲུན་པར་འབུལ་འོས་པའི་་་་་
ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ངང་བརྗོད་པ་
རེད།

སྲོལརྒྱུནབཟངཔོདརསྤེལགཏོངབདངདགེམཚནལྡནཔའིནུསཔའདོནསྤེལབྱསཏེབོདཡུནརིངབདེའཁོདདངསྤུསཚདམཐོབའིའཕེལརྒྱསལསྟོབསཤུགསལེགསསྐྱེསའབུལདགོས

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)བདེ་འཇགས་ཀྱི་གནས་་་་་་་
བབ། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས།ཤེས་དཔལ་སྤེལ་རེས།
སྣོད་བཅུད་འཛུགས་སྐྱོང་སོགས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་་་་་་་་་
དགོས།གླེང་མོལ་དང་གྲོས་མོལ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་་་་
ཡུན་རིང་ཞི་བདེའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་སྐྲུན་དགོས།མཉམ་་་་
སྐྲུན་མཉམ་སྤྱོད་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ཡོངས་ཁྱབ་ངང་་་་་་་་་
བདེ་འཇགས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ཞིག་སྐྲུན་དགོས།མཉམ་་་་་་་་་
ལས་གཉིས་ཁེ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དར་རྒྱས་ཀྱི་་་
འཛམ་གླིང་ཞིག་སྐྲུན་དགོས།སྤེལ་རེས་དང་དཔྱད་ཞིབ་་་་
འཛིན་རེས་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་སྒོ་དབྱེ་བསྟུན་མཁས་ཀྱི་་་་
འཛམ་གླིང་ཞིག་སྐྲུན་དགོས།སྦགས་མེད་ཐཱན་ཉུང་་་་་་་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་གཙང་སྦྲ་དོད་ལ་མཛེས་སྡུག་ལྡན་་་་་་་་
པའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་སྐྲུན་དགོས་པ་བཅས་བསྟན་གནང་་་་
ཡོད།
གསུང་རྩོམ་ནང་།འཛམ་གླིང་ཡག་པོ་བྱུང་ན་ཀྲུང་་་་་
གོ་གཞི་ནས་ཡག་པོ་ཡོང་བ་དང་།ཀྲུང་གོ་ཡག་པོ་བྱུང་ན་་་
འཛམ་གླིང་དེ་བས་ཡག་པོ་ཡོང་ཐུབ།འབྱུང་འགྱུར་ལ་་་་་་་
ཕྱོགས་སྐབས།གཅིག་ནས་ཀྲུང་གོས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་་་་
སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆོད་སེམས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་མི་་་་་་་
སྲིད་པ་དང་།གཉིས་ནས་ཀྲུང་གོས་ཐུན་མོང་ཐོག་འཕེལ་་
རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཆོད་སེམས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་་་
གཏོང་མི་སྲིད་པ།གསུམ་ནས་ཀྲུང་གོས་རོགས་ཟླའི་་་་་་་་་་་
འབྲེལ་བ་འཛུགས་པའི་ཆོད་སེམས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་་་་
མི་སྲིད་པ།བཞི་ནས་ཀྲུང་གོས་ཕྱོགས་མང་རིང་ལུགས་ལ་་
རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ཆོད་སེམས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་མི་་་་་་་
སྲིད་་ཅེས་བསྟན་གནང་ཡོད།
གསུང་རྩོམ་ནང་།མིའི་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་གཅིག་་
མཐུན་འདུས་གྲུབ་སྐྲུན་པ་ནི་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་་་་་་་་་་་་་་
དམིགས་ཚད་ཅིག་རེད་ལ།མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་་་
བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱས་ན་གཞི་ནས་མངོན་འགྱུར་ཐུབ་པའི་་་་་་་་་་་
དམིགས་ཚད་ཅིག་ཀྱང་རེད།ཀྲུང་གོས་མཉམ་འབྲེལ་་་་་་་་་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ཁོངས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་།རྒྱལ་་་་་་
སྤྱིའི་རྩ་འཛུགས་སམ་སྒྲིག་གཞི་དང་མཉམ་དུ་མིའི་རིགས་་་
ཀྱི་ལས་དབང་གཅིག་མཐུན་འདུས་གྲུབ་སྐྲུན་པའི་རླབས་་་་
ཆེན་གྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་མཉམ་དུ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་འདོད་་་
ཡོད་ཅེས་བསྟན་གནང་ཡོད།
(པ་སངས་སྒྲོན་ལགས་ཀྱིས་བསྒྱུར།བདེ་སྐྱིད་་་་་་་
དབང་མོས་ཞུས)

མིའི་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་གཅིག་
མཐུན་འདུས་གྲུབ་མཉམ་

དུ་གཏོད་དགོས།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ལྷ་ས་ནས་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།
2020ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་སླེབས་པས།བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་་་་་་་་་་་ལྕགས་འདམ་དེང་རབས་སྣོད་བཅུད་ཐོན་ལས་དཔེ་སྟོན་གླིང་དུ་གྲལ་སྟར་་འགྲིག་པའི་ཉི་འོད་ཤེལ་ལེབ་དགུན་ཁའི་དྲོ་ཞིང་འཇམ་པའི་ཉི་འོད་འོག་་་་་བཀྲག་མདངས་ལྷག་པར་འཚེར།ཁྱོན་མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་4.5བཏང་བའི་ཧྲན་ཏུང་ཧྲུའེ་ཧྥ་ཚོགས་པའི་གཞིས་རྩེ་ཕྱོགས་བསྡུས་ནུས་རྒྱུའི་དཔེ་་་་་་སྟོན་རྣམ་གྲངས་མི་རིང་བར་སྤྱོད་འགོ་ཚུགས་རྒྱུ་རེད།བོད་ཀྱི“འོད་་་་་་་་་་་

ཤུགས་+ནུས་གསོག”གི་གློག་ཁང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་2020
ལོའི་ཟླ་7པར་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་དང་དུས་ཡུན་ཟླ་4ལྷག་ཙམ་ནང་་་་་་་་་་་བསྐྲུན་ཟིན་པས།སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོར་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མྱུར་ཚད་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་བྱུང་ཡོད།
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འཕེལ་སྒྱུར་ཨུ་ལྷན་གྱི་གྲངས་གཞི་ལས་མངོན་་་་་
གསལ། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་།བོད་ཀྱི་གློག་གཏོང་ནུས་པ་ཆེས་ཆེར་་་་་་་་་་་་འཕར་ཏེ་2020ལོའི་ཟླ་11པའི་ཟླ་མཇུག་བར་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་གློག་ཤུགས་

ཀྱི་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ནས་གློག་འདོན་ཚད་ཆན་ཝ་ཁྲི་401.85ཟིན་་པའི་ཁྲོད།ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་གློག་གཏོང་ཚད་ཆེས་ཆེར་འཕར་ཏེ་དུས་་་་་་མཚུངས་ཀྱི་ཆུ་གློག་དང་།རླུང་གློགས་འོག་ཚ་ནུས་དང་དེ་བཞིན་ཉི་ནུས་གློག་གཏོང་གི་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་བཅས་ནས་གློག་འདོན་ཚད་ཆན་་་ཝ་ཁྲི་358ཟིན་ནས་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མས་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་གློག་་་་་འདོན་ཚད་བསྡུར་གྲངས་ཀྱི་89.09%ཟིན་ཡོད།
བོད་ལྗོངས་སུ་གཙང་པོ་དང་ཆུ་བོ་མང་བས་ཆུ་ཤུགས་གློག་ཧ་ཅང་་་་་་་
འཚམ་པོ་ཡོད།དེ་དང་ཆབས་ཅིག་མཚོ་བོད་ས་མཐོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ནས་ཉི་འོད་ཕོག་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པས་འོད་ཤུགས་་་་་་་་གློག་གི་མི་མངོན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད།བོད་དུ་རླུང་་་་་་་་་ནུས་དང་ས་འོག་ཚ་ནུས་སོགས་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་ཐོན་ཁུངས་ཀྱང་ཅུང་་་་་འབེལ་པོ་ཡོད།
ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས“ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་་་་་་་་་་
ལེགས་ཆ”“ནུས་རྒྱུའི་ལེགས་ཆར”ཧུར་ཐག་བསྒྱུར་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི“ནུབ་གློག་ཤར་གཏོང”གི་རྒྱུན་མཐུད་ནུས་རྒྱུའི་རྟེན་གཞི་སྐྲུན་པའི་གོམ་སྟབས་་་་མགྱོགས་སུ་བཏང་ཡོད།“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་གསུམ་པའི”ཚུན་དུ།ཆབ་་་་་་་་་་མདོའི་གསེར་ཆུ་དབའ་ཐོག་ཆུ་ཤུགས་གློག་ཁང་དང་ལྷོ་ཁ་རྒྱ་ཚའི་ཆུ་་་་་་་་་་་་ཤུགས་གློག་ཁང་སོགས་སྔ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་་་་་གློག་གཏོང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ནུས་རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ལ་མགྱོགས་མྱུར་སྐུལ་་འདེད་བཏང་ཡོད།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནུས་རྒྱུ་ཅུས་ཀྱི་ཅུས་ཀྲང་གཞོན་་པ་ཀའོ་ཞའོ་ཏུང་གིས།སྔོན་དཔག་ལྟར་ན་2020ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་སླེབས་་སྐབས་ལྗོངས་ཡོངས་སུ་བསྐྲུན་ཟིན་པ་དང་སྐྲུན་བཞིན་པའི་གློག་ཤུགས་ཀྱི་་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ཨ་མ་ནས་གློག་འདོན་ཚད་ཆན་ཝ་ཁྲི་1000ཟིན་་རེ་ཡོད་ཅེས་བཤད།
གློག་དྲའི་སྒྲིག་བཀོད་ཀྱང་ཟམ་མི་ཆད་པར་རིམ་སྤོར་བྱུང་ཞིང་།
2020ལོའི་ཟླ་12ཚེས་4ཉིན་མངའ་རིས་དང་བོད་དབུས་ཀྱི་གློག་དྲ་དྲ་སྦྲེལ་གྱི་འདུ་འགོད་དངོས་སུ་སྤྱོད་འགོ་ཚུགས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་གློག་དྲ་གཙོ་བོ་་་་་་་་་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ས་ཁུལ་བདུན་དང་རྫོང(ཆུས)74ལ་ཁྱབ་་་་་་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་གློག་དྲའི་དུས་རབས་སུ་སླེབས་ཡོད།
འདས་ཟིན་པའི་ལོ་10ཡི་རིང་།བོད་ལྗོངས་ཀྱིས་སྔ་རྗེས་སུ་མཚོ་བོད་
གློག་དྲ་སྦྲེལ་མཐུད་དང་།ཁྲོན་བོད་གློག་དྲ་སྦྲེལ་མཐུད།བོད་དབུས་ཀྱི་་་་་གློག་དྲ་སྦྲེལ་མཐུད་བཅས་ཀྱི་གློག་ཤུགས་ཀྱི་ལམ་བུ་ཆེ་གྲས་གསུམ་བཏོད་་་་་པ་མ་ཟད། གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གློག་དྲ་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གློག་དྲ་སོགས་གློག་་་་་་་་དྲའི་འདུ་འགོད་ལ་སྐུལ་འདེད་ཤུགས་ཆེན་བཏང་ཡོད།ཕྱོགས་བཞི་་་་་་་་་་་་མཚམས་བརྒྱད་ལ་ཁྱབ་པའི་གློག་དྲ་དང་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་རྟེན་གཞི་རེ་་་་་རེ་ནས་བཏང་བའི་གློག་གིས་འཛམ་གླིང་ཡང་རྩེའི་ཁྱིམ་ཚང་ཁྲི་སྟོང་མང་་་་་པོར་འོད་སྣང་སྦྱིན་པ་མ་ཟད།གངས་ལྗོངས་ས་མཐོས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་་་་་་་་་་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་ནུས་རྒྱུ་གྲོན་ཆུང་དང་བཙོག་འབུད་ཉུང་་་་་་་གཏོང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཡོད།
(བསྟན་བློས་བསྒྱུར།བསྟན་མཚམས་ཀྱིས་ཞུས)

བོད་ཀྱི་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་གློག་གཏོང་ཚད་བཅུ་ཆ་དགུ་ཙམ་ཟིན་པ།

↑ འདི་ནི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤུ་ཧྲེང་རྫོང་ནས་པར་བླངས་པའི་མངའ་རིས་དང་བོད་དབུས་ཀྱི་གློག་དྲ་སྦྲེལ་མཐུད་ལས་གྲྭའི་གློག་ཤིང་ཡིན་པ།

↑ འདི་ནི་2019ལོའི་ཟླ་1ཚེས་31ཉིན་བོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་གྲོང་ཁྱེར་་་་་་་
མཚོ་གཉིས་རྫོང་ནས་པར་བླངས་པའི་ཉི་ནུས་གློག་གཏོང་ས་ཚིགས་ཡིན་པ།

↑ འདི་ནི་2018ལོའི་ཟླ་10ཚེས་26ཉིན་པར་བླངས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆུ་ཤུགས་གློག་་
ཁང་ཆེ་གྲས་དང་པོ་སྟེ།རྫམ་ཆུ་ཤུགས་གློག་ཁང་ཡིན་པ།